

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2025-04-01

§ 89

Revidering av riktlinje för arkitekturpriset KSN-2025-00609

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar för egen del

1. **att** bedömningskriteriet Betydelse för Uppsala kommun ändras till betydelse för Uppsala.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

2. **att** anta reviderat förslag till riktlinje för arkitekturpriset enligt bilaga 1.

Sammanfattning

Uppsala arkitekturpris delas ut varje år sedan 2020. Syftet med priset är att bidra till att höja kvaliteten på arkitekturen i Uppsala kommun och att uppmärksamma väl genomförda projekt. Riktlinje för priset antogs av kommunstyrelsen 2019 KSN-2019-2449, §238), bilaga 2. Enligt denna riktlinje ska kommunstyrelsen besluta om eventuella revideringar.

Arkitektur har under senare år debatterats flitigt och engagerar Uppsalaborna. För att öka intresset för arkitektur, engagera Uppsalaborna ytterligare i arkitekturpriset samt öka dialogen kring vad som är god arkitektur, föreslås att priset med start 2025 avgörs genom en omröstning.

Efter en öppen nominering utser juryn liksom tidigare år ett antal finalister. Det slutgiltiga avgörandet av vinnaren föreslås ske genom en publik omröstning på Uppsala kommuns webbplats Uppsala.se.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 10 mars 2025
- Bilaga 1, förslag till Riktlinjer för Uppsala kommuns arkitekturpris
- Bilaga 2, nuvarande Riktlinjer för Uppsala kommuns arkitekturpris

Yrkanden

Therez Almerfors (M) och Erik Pelling (S) yrkar

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2025-04-01

att bedömningskriteriet Betydelse för Uppsala kommun ändras till betydelse för Uppsala.

Beslutsgång

Ordföranden finner att arbetsutskottet bifaller föreliggande förslag reviderat i enlighet med Therez Almerfors (M) med fleras yrkande.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2025-03-10

Diarienummer:
KSN-2025-00609

Handläggare:
Martin Edfelt

Revidering av riktlinje för arkitekturpriset

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** riktlinjen för arkitekturpriset revideras enligt **bilaga 1**.

Ärendet

Uppsala arkitekturpris delas ut varje år sedan 2020. Syftet med priset är att bidra till att höja kvaliteten på arkitekturen i Uppsala kommun och att uppmärksamma väl genomförda projekt. Riktlinje för priset antogs av kommunstyrelsen 2019 KSN-2019-2449, §238), **bilaga 2**. Enligt denna riktlinje ska kommunstyrelsen besluta om eventuella revideringar.

Arkitektur har under senare år debatterats flitigt och engagerar Uppsalaborna. För att öka intresset för arkitektur, engagera Uppsalaborna ytterligare i arkitekturpriset samt öka dialogen kring vad som är god arkitektur, föreslås att priset med start 2025 avgörs genom en omröstning.

Efter en öppen nominering utser juryn liksom tidigare år ett antal finalister. Det slutgiltiga avgörandet av vinnaren föreslås ske genom en publik omröstning på Uppsala kommuns webbplats Uppsala.se.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen. Barnperspektivet, jämställdhetsperspektivet och näringslivsperspektivet hanteras genom bedömningskriterierna för arkitekturpriset och tillämpas av juryn.

Föredragning

Uppsala kommun har länge och medvetet höjt ambitionsnivån för kvalitet i den byggda miljön. En av åtgärderna har varit framtagandet av en arkitekturpolicy –

Arkitektur Uppsala. Den beskriver vikten av väl gestaltad miljö med målet att skapa en attraktiv, vacker, hållbar och levande stad. I en förlängning av arkitekturpolicyn och som ett led i att ytterligare höja nivån på arkitekturen i Uppsala kommun samt för att uppmärksamma väl genomförda projekt delar kommunstyrelsen sedan 2020 ut ett årligt arkitekturpris.

Syftet med priset är att ytterligare utveckla Uppsala kommuns arkitekturarbete genom att uppmärksamma god arkitektur och goda lösningar för byggnader, offentliga platser eller hela miljöer. Syftet är även att engagera och sporra byggaktörer och arkitekter att utveckla projekt till en hög arkitektonisk nivå med god hållbarhet och att entusiasmera branschen och allmänheten i arbetet med god gestaltad miljö. En följd av priset är en utvecklad debatt och diskussion om de värden som god arkitektur bidrar med.

För att ytterligare öka intresset för arkitektur och öka dialogen med Uppsalaborna om vad arkitektonisk kvalitet är, föreslås att priset med start 2025 ska avgöras genom en omröstning. Juryn, som består av kommunstyrelsens ordförande, vice ordförande, stadsarkitekt och tre externa experter, är utsedd sedan tidigare och föreslås fortsatt ta fram finalister. Det slutliga valet av vinnare föreslås ske med en publik omröstning på Uppsala kommuns webbplats Uppsala.se.

Ekonomiska konsekvenser

Arkitekturpriset belastar kommunstyrelsens budget. Det liggande förslaget innebär ingen merkostnad.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 10 mars 2025
- Bilaga 1, Riktlinjer för Uppsala kommuns arkitekturpris (KSN-2025-00609)
- Bilaga 2, Riktlinjer för Uppsala kommuns arkitekturpris (KSN-2019-2449)

Stadsbyggnadsförvaltningen

Birgitta Pettersson
stadsdirektör

Christian Blomberg
stadsbyggnadsdirektör

Riktlinje för Uppsala kommuns arkitekturpris

Normerande styrdokument

Berörd verksamhet: Uppsala kommuns förvaltningar och bolag

Beslutsfattare: Kommunstyrelsen

Beslutsdatum: 2025-04-08

Diarienummer: KSN-2025-00609

Dokumentansvarig: Martin Edfelt, stadsarkitekt Stadsbyggnadsförvaltningen

Denna riktlinje är en revidering som ersätter tidigare version 2019-11-20 (KSN-2019-2449)

Policy

Riktlinje

Rutin

Vägledning

Innehåll

Inledning	3
Syfte.....	3
Omfattning	3
Modell för Uppsala kommuns arkitekturpris.....	3
Nominering.....	3
Urval	3
Jury.....	4
Bedömningskriterier	4
Omröstning.....	4
Ansvar och spridning	4
Uppföljning.....	4
Relaterade dokument.....	4

Inledning

Styrdokument är ett stöd för att se till att den politiska styrningen får genomslag och att verksamheterna möter dem som lever, verkar och vistas i kommunen på ett bra sätt. Den här riktlinjen styr hur tilldelningen av Uppsala arkitekturpris går till.

Uppsala kommun arbetar medvetet med en hög ambition för kvalitet i den byggda miljön. I Arkitektur Uppsala beskrivs vikten av väl gestaltad miljö med målet att skapa långsiktiga värden i form av en attraktiv, vacker, hållbar och levande stad. Arkitekturen i Uppsala ska kännetecknas av hög kvalitet och ett väl genomtänkt förhållningssätt. Den byggda miljön ska utformas utifrån väl definierade arkitektoniska visioner. Byggnader, gator, parker och torg ska ses i sitt sammanhang och utformas med ett tydligt förhållningssätt till den mänskliga skalan.

Som ett led i att ytterligare höja kvaliteten på arkitekturen i Uppsala kommun och att uppmärksamma väl genomförda projekt delar kommunstyrelsen sedan 2020 ut ett årligt arkitekturpris. Syftet med priset är att visa på goda exempel och att öka engagemanget för gestaltningen av den byggda miljön. Arkitekturpriset delas ut till byggnader, offentliga rum såsom torg och parker samt anläggningar eller hela miljöer.

En önskad effekt är att byggaktörer och arkitekter sporras till att utveckla projekt till en hög arkitektonisk nivå med god hållbarhet och att entusiasmera branschen och allmänheten i arbetet med god gestaltad miljö. Vidare eftersträvas en allmän diskussion om de värden som arkitektur bidrar med.

Syfte

Syftet med riktlinje för Uppsala kommuns arkitekturpris är att skapa en tydlig struktur för nominering, jurybedömning och utdelning av arkitekturpriset.

Omfattning

Riktlinjen riktar sig till kommunstyrelsen i Uppsala kommun.

Modell för Uppsala kommuns arkitekturpris

Nominering

Uppsala kommuns arkitekturpris annonseras i början av året via kommunens kanaler och via pressen. Nomineringsperioden pågår cirka tre veckor. Nomineringen är öppen för såväl allmänheten, aktörer inom bygg- och arkitekturområdet som anställda i Uppsala kommun. Byggnader, offentliga platser eller hela miljöer kan nomineras. Nominerade projekt ska som äldst vara fem år gamla. Nominering sker via formulär på Uppsala kommuns webbplats Uppsala.se.

Urval

De inkomna nomineringarna granskas utifrån hur de uppfyller de formella kriterierna. De godkända nomineringarna presenteras för juryn med motivering och bild.

Jury

Juryn utses av kommunstyrelsen vart tredje år. Juryn består av 6–8 personer. Uppsala kommuns representanter är kommunstyrelsens ordförande, andre vice ordförande och stadsarkitekten som även är juryns ordförande. Övriga representanter utses utifrån kompetens inom till exempel arkitektur, stadsbyggnad, landskapsarkitektur, näringslivsfrågor och kultur.

Bedömningskriterier

- Arkitektonisk kvalitet – volym, komposition, proportioner och detaljer
- Anpassning till platsen – tolkning av och förhållningssätt till platsen, gröna värden
- Hållbarhet – ekonomisk, ekologisk och social
- Betydelse för Uppsala

Omröstning

Juryn utser 4–8 finalister, som presenteras för en publik omröstning på Uppsala kommuns webbplats Uppsala.se med bild eller film samt motivering och angivelse av arkitekt och byggaktör. Omröstningen annonseras via kommunens kanaler och pågår cirka tre veckor. Kommunstyrelsen delar i maj–juni ut priset till vinnaren. Det är projektet som belönas, och priset delas ut till arkitekt och byggaktör. Priset består av diplom samt en plakett att fästa på det vinnande objektet.

Ansvar och spridning

Kommunstyrelsen beslutar om riktlinjen och ansvarar för kommunikation och genomförande.

Uppföljning

Kommunstyrelsen följer upp riktlinjen inom ramen för ordinarie uppföljningsprocess och föreslår vid behov revidering. Uppföljningen ska säkerställa att priset uppnår avsedd effekt och bidrar till verksamhetsutveckling i linje med arkitekturpolicy.

Relaterade dokument

Uppsala kommuns arkitekturpolicy.

Normerande styrdokument

Beslutsfattare:
Kommunstyrelsen

Dokumentansvarig:
Stadsarkitekt

Datum:
2019-11-20

Diarienummer:
KSN-2019-2449

Riktlinjer för Uppsala kommuns arkitekturpris

Policy

Riktlinje

Rutin

Vägledning

Innehåll

Inledning	3
Syfte.....	3
Omfattning	3
Modell för Uppsala kommuns arkitekturpris.....	3
Nominering.....	3
Kriterier och urval	4
Jury.....	4
Pris.....	4
Ansvar och spridning	4
Uppföljning	5
Relaterade dokument.....	5

Inledning

Uppsala kommun har de senare åren succesivt höjt ambitionsnivån för kvalitet i den byggda miljön. En av åtgärderna har varit framtagandet av en arkitekturpolicy – *Arkitektur Uppsala*. Den beskriver vikten av väl gestaltad miljö med målet att skapa långsiktiga värden för en attraktiv, vacker, hållbar och levande stad.

Arkitekturen i Uppsala ska kännetecknas av hög kvalitet och väl genomtänkt förhållningssätt. Den byggda miljön ska utformas utifrån väl definierade arkitektoniska visioner. Byggnader, gator, parker och torg ska ses i sitt sammanhang och utformas med ett tydligt förhållningssätt till den mänskliga skalan.

I en förlängning av arkitekturpolicyn och som ett led i att ytterligare höja nivån på arkitekturen i Uppsala kommun och att uppmärksamma väl genomförda projekt delar kommunstyrelsen ut ett årligt arkitekturpris. I det starkt växande Uppsala byggs och anläggs det många bra projekt men det behövs fler goda exempel och förebilder. Ett sätt att lyfta fram väl gestaltade projekt är att premiera dessa.

Syftet med priset är att ytterligare utveckla Uppsala kommuns arkitekturarbete med att uppmärksamma god arkitektur och goda lösningar för byggnader, offentliga platser eller hela miljöer. Syftet är även att engagera och sporra byggaktörer och arkitekter att utveckla projekt till en hög arkitektonisk nivå med god hållbarhet och att entusiasmera bransch och allmänhet i arbetet med god gestaltad miljö. En utvecklad debatt och diskussion om de värden som god arkitektur ger blir en naturlig följd av Arkitekturpriset.

Syfte

Syftet med riktlinjer för Uppsala kommuns arkitekturpris är att skapa en gemensam struktur för bedömning av kriterier samt process för bedömning och utdelning av priser.

Omfattning

Riktlinjen riktar sig till kommunstyrelsen i Uppsala kommun.

Modell för Uppsala kommuns arkitekturpris

Nominering

Uppsala kommuns arkitekturpris annonseras i oktober via sociala medier, press och direktutskick till byggaktörer och arkitekter. Nomineringar kan därefter lämnas fram till den 31 mars följande år. Såväl allmänhet, aktörer inom bygg- och arkitekturområdet som anställda i Uppsala kommun kan nominera byggnader, offentliga platser eller hela miljöer. Nominerade projekt ska som äldst vara fem år gamla. Nominering sker via särskild e-brevlåda, sociala medier och press.

Kriterier och urval

En arbetsgrupp bestående av tjänstepersoner i Uppsala kommun väljer i mars ut fem finalister bland de nominerade.

Arbetsgruppen ska bedöma de nominerade projekten utifrån arkitekturpolicyn och följande kriterier:

- god helhetsverkan
- god komposition
- god volymhantering
- vackra proportioner
- god tolkning av platsen
- god anpassning till platsen
- bidrar till hållbar utveckling
- vara intresseväckande
- kombinerar prisvärdhet med god arkitektur

Jury

Juryn utses av kommunstyrelsen.

Juryn består av 6–8 personer som bidrar med hög och bred kompetens. Medlemmar utses lämpligen från Uppsala universitet, arkitekturhögskola, lokal press, Handelskammaren i Uppsala län, stadsutvecklare inom näringslivet och Uppsala kommun.

Uppsala kommuns representanter är kommunstyrelsens ordförande, andre vice ordförande och stadsarkitekten. Stadsarkitekten är juryns ordförande, ger administrativt stöd och är sammankallande för juryn.

Juryn utser i april en vinnare av Uppsala kommuns arkitekturpris.

Pris

Kommunstyrelsen delar i maj varje år ut priset till juryns val av vinnare. Priset ska bestå av ett diplom eller en plakett.

Ansvar och spridning

Kommunstyrelsen

- beslutar om riktlinjen
- ansvarar för kommunikation och implementering samt uppföljning av riktlinjen

Uppföljning

Kommunstyrelsen följer upp riktlinjen inom ramen för ordinarie uppföljningsprocess och föreslår vid behov revidering. Uppföljningen ska säkerställa att priset uppnår avsedd effekt och bidrar till verksamhetsutveckling i linje med arkitekturpolicyn.

Relaterade dokument

Uppsala kommuns arkitekturpolicy.